

# MUNZAM SANDIĞIMIZ ÜZERİNDEKİ KARA BULUT: BES

*Değerli İş Bankacılar; 506 Sayılı Kanuna tabi olmadan kurulmuş olan 50 özel sandık ve özellikle bugün yaklaşık 58 Milyar TL sınırına ulaşan portföy değeriyle Munzam Sandığımız, Bireysel Emeklilik Fonlarının iştahını kabartmış durumdadır. Bu bilgilendirme raporu, sandığımızın geleceğini tehdit eden yasal mevzuat değişikliklerini ve haklarımızı korumak adına atmamız gereken adımları ortaya koymaktadır.*

## 1. YASAL ÇERÇEVE VE KRONOLOJİK SÜREÇ

Hükümet nezdindeki fon çevrelerinin çabalarıyla, **4632 Sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'nun** Geçici 1. maddesinin 5. fıkrasına eklemeler yapılmıştır. İlk olarak 6327 sayılı Kanun'un 30. maddesiyle; dernek, vakıf, sandık ve diğer kurumlarca sağlanan özel emeklilik birikimlerinin Bireysel Emeklilik Sistemi'ne (BES) aktarımı düzenlenmiş ve bu aktarım için 31.12.2017 tarihine kadar süre tanınmıştır.

Bu yasal sürenin sona ermesinin ardından tehlike bitmemiş, pandemi dönemi sonrasında konu yeniden canlandırılmıştır. 20.05.2021 tarih ve 7319 sayılı Kanun'un 6. maddesiyle aynı kanuna **Geçici 4. Madde** ilave edilerek, BES'e devir konusu bu kez 31.12.2023 tarihinde son bulacak şekilde yeniden hayata geçirilmiştir. Mevzuatın ucu açık bırakılmaya ve süre uzatımları ile sandıklar üzerindeki baskı devam ettirilmeye çalışılmaktadır.

## 2. ESKİ VE YENİ MEVZUAT ARASINDAKİ BÜYÜK FARK VE "KARMA" SİSTEM TUZAĞI

Her iki yasal düzenlemede de özel sandıklar; "**Tanımlanmış Katkı Esaslı**", "**Tanımlanmış Fayda Esaslı**" ve her iki özelliği birden taşıyan "**Karma Sandıklar**" olarak üç kategoride tanımlanmıştır. Ancak eski mevzuat ile yeni yürürlüğe giren mevzuat arasında, emeklilerin iradesini tamamen devre dışı bırakabilecek çok tehlikeli bir fark bulunmaktadır:

- **Önceki Mevzuat Şartı:** Emeklilik taahhüt planlarının BES'e devri için mutlaka Yetkili Organ (Genel Kurul) kararı alınması şart koşulmuştu. Sadece tamamen tanımlanmış katkı esasına göre yürütülen planlarda istisna aranabiliyordu. 19 Temmuz 2008 tarihli yönetmeliğe göre, sandık yapısı Fayda Esaslı ya da Karma bir mimari ise mutlaka Genel Kurul onayı aranıyordu. Bu durum, emeklilerin delege gücüyle devri engellemesini sağlıyordu.
- **Yeni Mevzuat Tehlikesi (08.12.2021 Tarihli Yönetmelik):** Yeni yasa maddesine istinaden çıkarılan 31683 sayılı yönetmeliğin 4. ve 6. maddeleri incelendiğinde; "**Hem Tanımlanmış Katkı Hem Tanımlanmış Fayda Esaslı (Karma)**" sandıkların, Genel Kurul kararına gerek kalmaksızın, doğrudan **Yönetim Kurulu Kararıyla** BES'e devredilebilmesinin önü açılmıştır.

## KRİTİK HUKUKİ BOŞLUK VE RİSK ANALİZİ

Şu anki mevcut Vakıf Senedimizde, vakfımızın açıkça "Tanımlanmış Fayda Esaslı" bir vakıf olduğu yönünde net bir ibare yer almamaktadır. Şayet Munzam Sandık yönetimi, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurulu'na (SEDDK) başvurarak, emekli maaşlarından yapılan kesintileri ve gelir yetersizliğinde prim artış usullerini öne sürüp vakfın fiilen "Karma" statüde olduğunu iddia ederse; Genel Kurul'da biz emeklilerin onayına hiç başvurulmadan, sandık portföyünün tamamı yönetim kurulu kararıyla BES'e devredilebilir hale gelecektir.

## 3. İDDIALAR VE GERÇEKLER TABLOSU

Dernek olarak üyelerimizi ve tüm emekli camiasını uyarmamızdan rahatsız olan çevreler, yaptıkları toplantılarda gerçekleri çarpıtmaktadır. Hukuki ve resmi belgeler ışığında iddialar ve gerçekler şu şekildedir:

ORTAYA ATILAN İDDIALAR	HUKUKİ VE RESMİ GERÇEKLER
"Gündemimizde BES konusu yok, bunu nereden çıkarıyorsunuz?"	Konuyu camianın gündemine ilk getirenler eski üst yöneticilerdir. Geçmiş yıllardaki resmi konuşmalarda "İşveren neden Munzam prim ödesin, çalışanlara BES yaptıralım, devlet katkısı da var, duymasınlar çalışanlar için daha karlı" sözleri kayıtlara geçmiştir. Tarayıcımız ve radarımız bu konuşmalar üzerine kurulmuştur.
"Bireysel emeklilik mevzuatında Karma sistem diye bir şey yoktur."	Resmi Gazete'de yayımlanan 08.12.2021 tarihli yönetmeliğin 4. maddesi, "hem tanımlanmış katkı hem de tanımlanmış fayda esasının özelliklerini taşıyan" planları açıkça zikretmekte ve bunların yönetim kurulu kararıyla devrine izin vermektedir.
"Genel Kurul gündemine dışarıdan madde eklenemez, delegelerin yetkisi sınırlıdır."	Resmi "Delege Temsil Belgesi" metni açıktır: Delegelere, "Gündemde yer alan hususlar ile Genel Kurul kararı ile gündeme ilave edilecek her türlü konularda hukuken en geniş anlamda temsil yetkisi" bizzat üyeler tarafından imzayla verilmektedir.
"Her bir emeklinin tek tek oluru ve muvafakati alınmadan devir olamaz."	Yönetmeliğin 4. maddesinin 2. fıkrasına göre grup halinde aktarım kararı alınırsa çalışanların tüm birikimleri zorunlu olarak aktarılır. Aktif üyelerden arındırılan, prim girişleri kesilen ve portföyü küçülen bir Munzam Sandıkta kalan emeklilere gelecekte maaş artışı veya zam verilmesi hukuken ve aktüeryal olarak imkansız hale gelir.

## 4. MUHTEMEL DEVİR SENARYOLARININ GETİRECEĞİ TEHLİKELER

Vakfın BES'e devri durumunda ortaya çıkacak riskler sadece sosyal güvenlik haklarıyla sınırlı değildir. 57.8 Milyar TL'lik devasa bir varlığın satışı ve tasfiyesi söz konusu olacaktır. Bu süreçte tek yetkili, yönetim kurulu ve onların atayacağı tasfiye memurları olacaktır.

Ayrıca, Bankanın halka açık olan %34.65'lik payının arkasındaki güçlerin, Munzam Sandık hisselerini de ele geçirerek İş Bankası'nın yönetim kontrolünü ve mülkiyet yapısını değiştirmeyi hedefleyen iç ve dış mihrakların ekmeğine yağ sürülecektir. Banka, her yıl vakfa ödediği yaklaşık 1 Milyar TL'lik işveren prim yükünden kurtulurken, tüm mali ve hukuki yük doğrudan emeklinin sırtına kalacaktır.

## 5. EYLEM PLANI: OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL ÇAĞRISI

Bizler "Sandık mutlaka BES'e devredilecek" demiyoruz; ancak mevcut yasal boşluklar nedeniyle bu yetkinin tek bir kişinin veya sendika kontrolündeki bir yönetim kurulunun iki dudağı arasına bırakılmasına karşı çıkıyoruz. Kaderimizi kendimiz belirlemek zorundayız.

**Çözüm Yolumuz:** En kısa sürede yeterli imzayı toplayarak **Olağanüstü Genel Kurul çağrısı** yapmalıyız. Vakıf Senedi'ne vakfımızın kesin olarak "Tanımlanmış Fayda Esaslı bir Sandık" olduğu ibaresini ekletmeli ve her türlü devir/tasfiye kararının ancak tüm yararlananların 3/4 çoğunluğunun katılımı ve delege oyuyla alınabileceğini yasal bir zırh olarak senede işletmeliyiz.

### HAREKETE GEÇME ÇAĞRISI

Emekliler olarak delege seçimlerinde ve imza kampanyasında

### 10.000 İMZA SINIRINA

ulaşamazsak, sendika başkanının çalışan delegeleriyle tek başına vakıf senedini değiştirme ve sandığı devretme gücü baki kalacaktır. Rehavete kapılmayınız, bulunduğunuz bölgelerde gönüllü sandık çevreleri oluşturarak imza veriniz ve haklarınıza sahip çıkınız.

**İş Bankası Emeklileri Haklarını Savunma İnisyatifi Derneği**

(İSEMHi)